EUROOPA KOMISJON

Brüssel 17.9.2010
KOM(2010) 486 lõplik

2008/0183 (COD)

Muudetud ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse nõukogu määrusi (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 1234/2007 seoses liidus enim puudustkannatavatele isikutele ette nähtud toiduainete jaotamisega

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU KUJUNEMISLUGU

Ettepaneku vastuvõtmine komisjonis: 17. september 2008.

Ettepaneku edastamine nõukogule ja Euroopa Parlamendile – KOM(2008) 563 (lõplik): 15. oktoober 2008 (2008/0183(CNS)).

Euroopa Parlamendi arvamus esimesel lugemisel: 26. märtsil 2009 vastuvõetud arvamust kinnitati 5. mai 2010. aasta resolutsiooniga, mis käsitleb Lissaboni lepingu jõustumise mõju käimasolevatele institutsioonidevahelistele otsustamismenetlustele (KOM(2009) 0665 – koondresolutsioon).

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus: ei ole veel kättesaadav.

26. märtsil 2009 toimunud istungil kiitis Euroopa Parlament 425 poolt-, 71 vastu- ja 62 erapooletu häälega heaks oma õigusloomega seotud resolutsiooni hr Siekierski raporti kohta, mis sisaldas 20 muudatusettepanekut.

2. ETTEPANEKU TAUST

Nõukogu määrusega (EMÜ) nr 3730/87 on kehtestatud sekkumisvarudest pärit ja ühenduses enim puudustkannatavatele isikutele jaotamiseks ettenähtud toiduainete määratud organisatsioonidele tarnimise üldeeskirjad. Kõnealune määrus on seejärel kehtetuks tunnistatud ja lisatud määrusse, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus).

Selle abiprogrammi kaudu kättesaadavaks tehtud sekkumisvarud on rohkem kui kahe aastakümne jooksul olnud enim puudustkannatavate isikute jaoks usaldusväärne toiduga varustamise allikas. Toiduainete jaotamise vajadus on suurenenud järjestikuste laienemiste tõttu, mis on liidu puudustkannatavat elanikkonda oluliselt arvukamaks muutnud. 2008. aastal sai abiprogrammist kasu rohkem kui 13 miljonit inimest.

Asutamislepingu artikli 39 lõikes 1 määratletud ühise põllumajanduspoliitika eesmärgid hõlmavad turgude tasakaalustamist ja mõistliku hinnaga toodangu tarbijani jõudmise tagamist. Aastate jooksul kõnealuse abiprogrammi kohaselt rakendatud toiduainete jaotamise kavad on aidanud saavutada mõlemat eesmärki ning on liidus enim puudustkannatavate isikute toiduainetega varustatuse ebakindlust vähendades tõestanud, et on oluline vahend, mille abil aidatakse tagada toiduainetega varustatus liidus, samal ajal sekkumisvarusid vähendades.

Möödunud aastate jooksul on ühist põllumajanduspoliitikat oluliselt muudetud selliselt, et rõhk on asetunud tootmise suurendamiselt põllumajanduse pikaajalisele jätkusuutlikkusele. Sellega seoses ei kasutata sekkumist reguleerimisvahendina enam selliste toodete puhul nagu oliiviõli, suhkur ja rukis ning ülejäänud toodete osas on ta saanud tagasi oma algse rolli ohutu turvavõrguna. Seda kinnitati otsustes, mis võeti vastu 2009. aasta ühise põllumajanduspoliitika läbivaatamise raames. Sellest

tulenevalt on abiprogramm juba aastaid toiduainetega varustamisel üha enam turuostudest sõltuv.

Euroopa Parlament väljendas oma 4. aprilli 2006. aasta deklaratsioonis, milles käsitletakse enim puudustkannatavatele isikutele suunatud Euroopa toiduabiprogrammi elluviivate tunnustatud heategevusorganisatsioonide varustamist, muret enim puudustkannatavate isikute jaoks mõeldud Euroopa toiduabiprogrammi tuleviku üle ning tõdes toiduabi nõuete täitmise vajadust, kutsudes komisjoni ja nõukogu üles Euroopa toiduabiprogrammile kindlat alust looma.

Euroopa Parlamendi 22. mail 2008 vastuvõetud resolutsioonis, milles käsitletakse toiduainete hinnatõusu ELis ja arengumaades, rõhutatakse inimese üht põhiõigust – õigust toidule ning vajadust parandada kõikide inimeste jaoks igal ajal piisava toidu kättesaadavust, et elada aktiivset ja tervislikku elu.

Komisjon on kõnealuse abiprogrammi olulisust tunnistanud juba oma 20. mai 2008. aasta teatises „Toimetulek toiduainete kerkivate hindade probleemiga – ELi tegevussuunad”. 18. juuni 2008. aasta kõnes parlamendile märkis Euroopa Komisjoni president, et komisjon kavatseb kõnealuse algatuse eelarvet suurendada kahe kolmandiku võrra.

Liidu toiduabi jaotamise programmi käsitlev internetipõhine avalik arutelu leidis laialdast vastukaja; arutelust osavõtjad avaldasid kõnealuse programmi jätkamisele ülekaalukat toetust. Korrapäraselt toimunud koosolekutel koguti nii abiprogrammi rakendamisega seotud heategevusorganisatsioonide kui ka riiklike korraldusasutuste ettepanekuid.

Ettepanekule oli lisatud komisjoni talituste töödokumendi vormis mõjuhinnang (SEK(2008) 2436/2).

3. ETTEPANEKU OSAD

Sellega seoses tegi komisjon 2008. aastal ettepaneku läbi vaadata toiduabi jaotamise programm (KOM(2008) 563 (lõplik)), mis tugineb järgmistele ettepaneku osadele:

- Varustamise kaks allikat. Toiduaineid hangitaks sekkumisvarudest või turult ostes. Viimase võimaluse puhul ei oleks enam piiranguid, mis on tingitud sellest, et sekkumisvarud ei ole ajutiselt kasutatavad. Kättesaadavuse korral antaks eelistus siiski sobivate sekkumisvarude kasutamisele.

- Jaotatavate toiduainete mitmekesisem valik ja selgemad prioriteedid. Abiprogrammiga ettenähtud toiduainete tasakaalustamise parandamiseks ei piirata jaotatavate toiduainete valikut enam üksnes selliste toiduainetega, mille suhtes kohaldatakse sekkumist. Toiduained valitaks välja liikmesriikide asutuste poolt riiklike toiduabi jaotamise programmide raames, milles on kindlaks määratud enim puudustkannatavatele isikutele toiduainete jaotamise eesmärgid ja prioriteedid, mis hõlmaksid ka toiteväärtuse aspekte.

- Pikaajaline eesmärk. Riiklikud ametiasutused ja heategevusorganisatsioonid peavad toidu jaotamist pikaajaliselt kavandama ning hoolikalt ette valmistama. Kasuteguri suurendamiseks kavandatakse liidu toiduainete jaotamise programm

kolmeks aastaks. Teiseks ja kolmandaks aastaks ettenähtud abisummad oleksid ainult soovituslikud ja need tuleks kinnitada. Lisaks tehakse ettepanek liidu rahalise panuse ülempiiri kohta.

- **Kaasrahastamine.** Kaasrahastamisega toetataks abiprogrammi ühtekuuluvuse aspekti, tagataks otstarbekas kavandamine ja tõhustataks koostoimeid. Ühenduse kättesaadavaks tehtud rahaliste vahendite sujuvaks kasutuselevõtmiseks ja pidevaks tõhusaks kasutamiseks oleks 2010/2012 kava jaoks ühenduse kaasrahastamise määr 75 % ja vastav määr Ühtekuuluvusfondist rahastatavates liikmesriikides 85 %. 2013/2015 kavast alates oleksid ühenduse kaasrahastamise määrad vastavalt 50 % ja 75 %.

- **Tulemuslik järelevalve ja aruandlus.** Eri tasandite aruandluskohustused suurenevad, hõlmates komisjoni aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

4. KOMISJONI ARVAMUS EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSETTEPANEKUTE KOHTA

Komisjon pidas asjakohaseks aktsepteerida mitut Euroopa Parlamendi poolt heakskiidetud, sõnastusega seotud muudatusettepanekut (1, 2, 4 ja 9), kuna need aitaksid kaasa suure hulga kõnealuse abiprogrammiga hõlmatud aspektide kirjelduste täiendamisele, kuigi mõnel juhul valis komisjon teistsuguse formuleeringu.

Muudatusettepanekutes 8, 11, 13 ja 14 on kõige rohkem olulisi muudatusi, millega komisjon käesolevas muudetud ettepanekus nõustus, kuigi sõnastus, mille komisjon otsustas sisse jätta, võib erineda Euroopa Parlamendi poolt pakutud sõnastusest. Muudatusettepanekus 8 võetakse kasutusele toiduainete ELi päritolu mõiste, mis säilitatakse ka käesolevas muudetud ettepanekus kui prioriteet, mille üle võivad otsustada liikmesriigid, kui nad valivad, mis liiki toiduaineid tuleb jaotada. Muudatusettepanekuga 11 nähakse ette toiduainete jaotuspunktide kohustus selgelt ära märkida liidu osalus abikavas ning komisjon jättis selle kohustuse käesolevasse muudetud ettepanekusse sisse koos üksikasjalike eeskirjadega, mis tuleb hiljem vastu võtta. Muudatusega 13 täpsustatakse, et toiduainete ostmine peaks toimuma konkurentsipõhimõtet järgivate menetluste alusel ning nii on seda nüüd ettepanekus ka selgelt väljendatud. Muudatusettepanekus 14 kutsutakse üles heategevusorganisatsioonide laokulude hüvitamisele ja see on samuti ettepanekusse lisatud.

Samas ei saanud komisjon nõustuda teatavate muudatusettepanekutega, sest need oleksid muutnud komisjoni ettepaneku põhiolemust viisil, mis ei oleks olnud eespool kirjeldatud eesmärkidega kooskõlas. Kõige olulisem muudatusettepaneku tagasilükkamine on seotud Euroopa Parlamendi nõudega säilitada täielikult liidu eelarvest rahastatav abiprogramm (muudatusettepanekud 5, 10, 16, 17, 18, 19). Komisjon on veendunud, et kaasrahastamise kehtestamine tugevdaks abiprogrammi ühtekuuluvusmõõdet, tagades parema planeerimise ja majandamise, ning seepärast jäetakse kaasrahastamine käesolevasse muudetud ettepanekusse sisse. Siiski vähendas komisjon parlamendi poolt selles küsimuses tõstatatud probleeme arvesse võttes käesolevas muudetud ettepanekus oluliselt riikliku kaasrahastamise määrasid – 10 %-ni ühtekuuluvusfondist toetust saavates liikmesriikides ja 25 %-ni teistes liikmesriikides – ning vastupidiselt algsele ettepanekule jääksid need määrad pikema aja jooksul samaks.

5. VASTAVUSSE VIIMINE EUROOPA LIIDU TOIMIMISE LEPINGUGA (ELTL)

Euroopa Liidu toimimise lepingus (ELTL) eristatakse selgelt ühelt poolt komisjonile delegeeritud õigust võtta vastu muid kui seadusandlikke akte (delegeeritud aktid), mis täiendavad või muudavad seadusandliku akti teatavaid mitteolemuslikke osi (artikkel 290), ning teiselt poolt komisjonile antud õigust võtta vastu rakendusakte (artikkel 291). Tegelikult vastutavad Euroopa Liidu õiguslikult siduvate aktide rakendamise eest liikmesriigid, aga kui õigusakti kohaldamisel on vaja ühtseid rakendamistingimusi, peab komisjon need rakendusaktidega vastu võtma.

Seoses enim puudustkannatavatele isikutele toiduainete jaotamise programmi vastavusse viimisega aluslepingu uute eeskirjadega liigitatakse nüüd komisjoni poolt meetme tõhusa täideviimise tagamiseks vastu võetud rakenduseeskirjad kas rakendusaktideks või delegeeritud õigusaktideks.

Käesolevas muudetud ettepanekus on olemas kõik abiprogrammi olulised elemendid, üldpõhimõtted ja programmieeskirjad, mis on kõnealusel viisil kindlaks määratud seadusandja poolt.

Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 290 volitab seadusandja komisjoni täiendama või muutma seadusandliku akti teatavaid mitteolemuslikke osi, mis on sellest hoolimata vajalikud abiprogrammi tõhusaks toimimiseks. Käesoleva muudetud ettepanekuga nähakse ette, et komisjon kehtestab delegeeritud õigusaktidega meetodi vahendite üldise eraldamise arvestamiseks, sh sekkumisvarude ja rahaliste vahendite jaotamiseks, sekkumisvarudest eraldatud toodete arvestusliku väärtuse mõiste ja ka abikava võimalikest läbivaatamistest tulenevate vahendite ümberjaotamiste meetodi. Komisjon peaks vastu võtma sätted, milles nõutakse pakkumismenetluste kasutamist kõigi toimingute puhul, mis on seotud abikavade täideviimisega, sätted taotlejate poolt esitada tulevate tagatiste kohta ning eeskirjad tähtaegade eiramise ja muude puuduste korral liikmesriikide poolt kohaldatavate sanktsioonide ja vähendamiste kohta.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 291 kohaselt vastutavad seadusandja poolt vastuvõetud ELi õiguslikult siduvate aktide rakendamise eest liikmesriigid. Tundub, et igasuguste takistuste ja diskrimineerimise vältimiseks on siiski vaja tagada abiprogrammi ühtne rakendamine kõigis osalevates liikmesriikides. Sellest tulenevalt annab seadusandja käesolevas muudetud ettepanekus komisjonile rakendusvolitused üksikasjalike eeskirjade ja menetluste vastuvõtmiseks; kavade vastuvõtmiseks ja vajaduse korral läbivaatamiseks; kolmeaastastesse kavadesse lisada tulevate täiendavate elementide, sekkumisvarudest väljavõtmiste suhtes kohaldatavate menetluste ja tähtaegade, rakendamise aastaaruannete ja riiklike toiduabiprogrammide formaadi, kulude hüvitamise eeskirjade (sh tähtajad ja rahalised ülempiirid), pakkumiskutsetega seotud tingimuste ning toiduainete ja nende tarnimise suhtes kohaldatavate tingimuste, kontrolliprogrammide miinimumnõuete, maksmisega seotud ühtsete tingimuste (sh riiklike sekkumisasutuste ülesanded) kindlaksmääramiseks ning selliste üksikasjalike eeskirjade kindlaksmääramiseks, mille kohaselt tuleb liidu osalus abikavas ära märkida nii pakkimis- kui ka jaotuspunktides.

6. MÕJU EELARVELE

Kavandatud eeskirjad on määratud liidus enim puudustkannatavatele isikutele toiduabi jaotamise programmi uute sätete rakendamiseks. Euroopa Liit kaasrahastab uut abiprogrammi. Seepärast on määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 3 lõiget 1 vaja muuta.

Ettepanekus on abiprogrammi aastane EL-i poolse kaasrahastamise ülempiir suurusega 500 miljonit eurot.

7. MUUDETUD ETTEPANEK

Võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2, esitatakse allpool komisjoni muudetud ettepanek.

2008/0183 (COD)

Muudetud ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse nõukogu määrusi (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 1234/2007 seoses liidus enim puudustkannatavatele isikutele ette nähtud toiduainete jaotamisega

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 42 esimest lõiku ja artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut[1],

pärast ettepaneku edastamist riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[2],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[3],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu 10. detsembri 1987. aasta määrusega (EMÜ) nr 3730/87 (millega kehtestatakse sekkumisvarudest pärit ja ühenduses enim puudustkannatavatele isikutele jaotamiseks mõeldud toiduainete kindlaksmääratud organisatsioonidele tarnimise üldeeskirjad),[4] mis on seejärel kehtetuks tunnistatud ja lisatud nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrusesse (EÜ) nr 1234/2007 (millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus)),[5] on juba rohkem kui kahe aastakümne vältel ette nähtud usaldusväärne programm liidus enim puudustkannatavate isikute toiduainetega varustamiseks ning see on kaasa aidanud ELi piirkondade ühtekuuluvusele, vähendades majanduslikku ja sotsiaalset ebavõrdsust.

(2) Asutamislepingu artikli 39 lõikes 1 määratletud ühise põllumajanduspoliitika eesmärgid hõlmavad turgude tasakaalustamist ja mõistliku hinnaga toodangu tarbijani jõudmise tagamist. Aastate jooksul on toiduabi jaotamise programm aidanud saavutada mõlemat eesmärki ning on liidus enim puudustkannatavate isikute

---

1 ELT C […], […], lk […].
2 XX
3 ELT C […], […], lk […].
4 EÜT L 352, 15.12.1987, lk 1.
5 ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.

toiduainetega varustatuse ebakindlust vähendades tõestanud, et on oluline vahend, mille abil aidatakse tagada toiduainetega varustatus liidus, samal ajal sekkumisvarusid vähendades. ELi enim puudustkannatavatele inimestele suunatud toiduabi jaotamise programm peaks jätkuma, et tagada ühise põllumajanduspoliitika eesmärgid ning aidata saavutada ühtekuuluvuse eesmärke.

(3) Euroopa Parlament märkis oma 4. aprilli 2006. aasta deklaratsioonis, milles käsitletakse enim puudustkannatavatele isikutele suunatud Euroopa toiduabiprogrammi elluviivate tunnustatud heategevusorganisatsioonide varustamist,[6] et enim puudustkannatavate isikute jaoks mõeldud Euroopa toiduabiprogramm on tõestanud oma väärtust ja olnud miljonite inimeste jaoks eluliselt tähtis. Lisaks sellele väljendas Euroopa Parlament muret enim puudustkannatavate isikute jaoks mõeldud Euroopa toiduabiprogrammi tuleviku üle ning tõdes toiduabi nõuete täitmise vajadust, kutsudes muu hulgas komisjoni ja nõukogu üles Euroopa toiduabiprogrammile kindlat alust looma.

(4) Toiduabi kavade alusel abisaajate võimalik arv on suurenenud liidu järjestikuste laienemiste tagajärjel. Samal ajal on toiduainete hindade suurem kõikumine kahjulikult mõjunud enim puudustkannatavate isikute toiduga kindlustatusele ning teatavatel perioodidel suurendanud toiduabi andmise kulusid. Selle tulemusel on algselt määruse (EMÜ) nr 3730/87 ning hiljuti määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 27 alusel kehtestatud abiprogrammi tähtsus aastatega üha suurenenud. Seepärast on oluline liidu tasandil abiprogrammi jätkata ning edaspidi kohandada seda vastavalt muutunud turu arengule.

(5) Praegune toiduabi jaotamise programm põhineb liidu sekkumisvarudest pärit toodete jaotamisel ja ajutiselt ka turult toiduainete ostmisel. Ühise põllumajanduspoliitika järjestikused reformid ja hindade soodus areng on viinud nii sekkumisvarude kui ka toiduainete valiku järkjärgulisele vähendamisele. Järelikult peaks turult ostmised muutuma lisaks sekkumisvarudele abiprogrammi toiduainetega varustamise pidevaks allikaks juhul, kui sekkumisvarud ei ole kättesaadavad.

(6) Liidu abiprogramm ei saa olla ainuke lahendus toiduabi suurenevale vajadusele liidus. Riiklike haldusasutuste rakendatud riiklikud tegevuskavad ja kodanikuühiskonna mobiliseerimine, sh kohalikud algatused on enim puudustkannatavate isikute toiduga varustatuse tagamisel samavõrd olulised. Tugeva ühtekuuluvusaspektiga liidu abiprogramm võiks siiski olla mudel, kuidas eelkõige vähemarenenud piirkondade enim puudustkannatavatele isikutele toiduabi jaotada, selle abil võiks aidata luua koostoimet ning püüda innustada riiklikke ja eraalgatusi, et tagada abivajajate toiduga kindlustatus. Võttes lisaks sellele arvesse vähenenud kättesaadavate sekkumisvarude geograafilist hajutatust liikmesriikides, võib see kaasa aidata nende varude parimale kasutamisele. Liidu abiprogramm ei peaks seepärast ühtegi sellist riiklikku tegevuskava piirama.

(7) Eelarve mõistliku haldamise tagamiseks tuleks kehtestada liidu toetuse kindlaksmääratud ülempiir. Lisaks peaksid liikmesriigid liidu abiprogrammi ühtekuuluvusaspektist täielikuks kasusaamiseks, selleks loodud koostoimete tugevdamiseks ja otstarbekaks kavandamiseks sätestama toiduabi jaotamise

---

[6] ELT C 293 E, 2.12.2006, lk 170.

programmi kaasrahastamise. Tuleks kehtestada liidu kaasrahastamise ülemmäärad ning lisada liidu rahaline panus nõukogu 21. juuni 2005. aasta määruse (EÜ) nr 1290/2005 (ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta)[7] artikli 3 lõikes 1 sätestatud Euroopa Põllumajanduse Arengu- ja Tagatisfondi tagatisrahastust (EAGF) rahastatavate abikõlblike meetmete loetelusse.

(8) EAGFi panuse määr tuleks kehtestada, võttes arvesse komisjoni otsuse 2006/596/EÜ[8] I lisas loetletud, ajavahemikul 2007–2013 Ühtekuuluvusfondist rahastamiseks abikõlblike liikmesriikide olukorda, et tõhustada majanduslikku ja sotsiaalset ühetkuuluvust liidus.

(9) Kogemused on näidanud, et toiduabi jaotamise programmi haldamist on vaja teatavates punktides täiustada eelkõige selleks, et mitmeaastaste kavadega võimaldada pikemaajalisi perspektiive liikmesriikidele ja määratud organisatsioonidele. Seepärast peaks komisjon kehtestama abiprogrammi rakendamiseks kolmeaastased kavad, mis põhinevad liikmesriikide poolt komisjonile edastatud taotlustel ja muul asjakohasena käsitataval teabel. Liikmesriigid peaksid esitama oma toiduainete eraldamise taotlused riiklike toiduabi jaotamise programmide alusel, määrates kindlaks oma eesmärgid ja prioriteedid (sh toitumisalased kaalutlused) enim puudustkannatavatele isikutele toiduabi jaotamisel. Sellega seoses oleks asjakohane, et liikmesriigid võivad teha otsuse eelistada liidu päritolu tooteid. Selleks et tagada, et abikava rakendamisega seotud kulud oleksid nõuetekohaselt kaetud, tuleks ette näha, et liikmesriigid võivad otsustada abikava kaudu eraldatud rahaliste vahendite piires hüvitada teatavad kulud, mida määratud organisatsioonid on kandnud seoses haldustöö, transpordi ja ladustamisega.

(10) Kolmeaastase abikava tõhusaks rakendamiseks tuleb kontrollida kohustuste täitmist asjakohasel tasandil. Sel põhjusel peaksid liikmesriigid tegema piisavalt haldus- ja füüsilisi kontrolle ning nägema ette karistused rikkumiste korral, selleks et tagada kolmeaastase abikava rakendamine kooskõlas kohaldatavate eeskirjadega.

(11) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklis 27 antakse komisjonile volitused mõnede kõnealuse artikli sätete rakendamiseks.

(12) Tulenevalt Lissaboni lepingu jõustumisest on vaja komisjonile seoses määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklis 27 sätestatud programmi toimimisega antud volitused viia vastavusse Euroopa Liidu toimimise lepingu („leping”) artiklitega 290 ja 291.

(13) Komisjonil peaks lepingu artikli 290 kohaselt olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada või muuta määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 27 teatavaid mitteolemuslikke osi. Tuleks kindlaks määrata sellised osad, mida komisjonil on õigus muuta, samuti tingimused, mille alusel selline delegeerimine peab toimuma.

(14) Selleks et tagada määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 27 ühetaoline kohaldamine kõigis liikmesriikides, tuleks komisjonile anda volitused võtta vastu lepingu artikli 291 kohaseid rakendusakte. Selliseks ühetaoliseks kohaldamiseks vajalikud nõuded peaks komisjon vastu võtma rakendusaktidega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu [kuupäev] määruse (EL) nr XX/XXXX sätetele.

---

[7] ELT L 209, 11.8.2005, lk 1.
[8] ELT L 243, 6.9.2006, lk 47.

(15) Selleks et tagada kolmeaastaste abikavade vastuvõtmise tõhusus ja läbipaistvus, peaks komisjon rakendusaktidega võtma vastu abikavade vastuvõtmise ja läbivaatamise korra. Samal põhjusel peaks ka kolmeaastase abikava vastuvõtmine ja vajaduse korral läbivaatamine toimuma rakendusaktide alusel.

(16) Selleks et tagada, et liikmesriikidele on programmis osalemiseks ja selle rakendamiseks loodud sidus ja tõhus raamistik, peaks komisjon vastu võtma rakendusaktid, millega määratakse kindlaks kolmeaastasesse abikavasse lisada tulevad täiendavad elemendid, toodete tarnimise eeskirjad, samuti sekkumisvarudest toodete väljavõtmise (sh liikmesriikide vaheline ülekandmine) suhtes kohaldatavad menetlused ja tähtajad.

(17) Selleks et tagada osalevate liikmesriikide poolt esitada tuleva teabe võrreldavus, peaks komisjon rakendusaktidega vastu võtma eeskirjad rakendamise aastaaruannete ja riiklike toiduabiprogrammide formaadi kohta.

(18) Liikmesriikidel peaks olema võimalik lugeda abiprogrammi tingimustele vastavaks teatavad heategevusorganisatsioonide kulud. Selle tagamiseks, et kõnealust võimalust saaks ühetaoliselt kasutada kõigis liikmesriikides, peaks komisjon vastu võtma rakendusaktid, kus määratakse kindlaks kõnealuste kulude hüvitamise ühised üksikasjalikud eeskirjad, sh tähtajad ja rahalised ülempiirid.

(19) Selle tagamiseks, et pakkumiskutsed antakse välja vastavalt kõigis liikmesriikides kehtivatele ühtsetele eeskirjadele, peaks komisjon vastu võtma rakendusaktid pakkumismenetluse tingimuste kohta ning toiduainete ja nende tarnimise suhtes kohaldatavate tingimuste kohta.

(20) Järelevalvesüsteemi eri aspektide ühtlase toimimise tagamiseks peaks komisjon vastu võtma rakenduseeskirjad, milles sätestatakse liikmesriikide kohustused seoses kontrollidega.

(21) Selle tagamiseks, et liikmesriikide asutused rakendavad abikava ühetaoliselt, ja nendevahelise koostöö hõlbustamiseks peaks komisjon vastu võtma rakenduseeskirjad, milles sätestatakse maksete kord ja maksetähtajad, sh vähendamised nende eiramise korral, raamatupidamissätted ning ülesanded, mida riiklikud sekkumisametid peavad täitma, sh liikmesriikidevahelise ülekandmise korral.

(22) Seepärast tuleks määruseid (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 1234/2007 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 3 lõikesse 1 lisatakse punkt g:

„g) liidu rahaline panus määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklis 27 sätestatud liidus enim puudustkannatavatele isikutele toiduainete jaotamise programmi.”

Artikkel 2

Määrust (EÜ) nr 1234/2007 muudetakse järgmiselt:

(1) Lisatakse artikkel 4a:

„Artikkel 4a

[Delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide vastuvõtmine]

Kui komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte, toimib ta artiklis 196a sätestatud korras.

Kui komisjonile antakse volitused võtta vastu rakendusakte, toimib ta artiklis 196b sätestatud korras.”

(2) II osa I jaotise I peatüki II jaos muudetakse IV alajagu järgmiselt:

a) Artikkel 27 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 27
Toiduabi jaotamise programm liidus enim puudustkannatavatele isikutele

1. Kehtestatakse programm, mille kohaselt võib toiduaineid jaotada liidus enim puudustkannatavatele isikutele liikmesriikide määratud organisatsioonide kaudu. Sel eesmärgil tehakse kättesaadavaks sekkumisvarude tooted või, kui toiduabi jaotamise programmiga sobivaid sekkumisvarusid ei ole, ostetakse toiduained turult.

   Esimeses lõikes sätestatud abiprogrammis tähendab mõiste „enim puudustkannatavad isikud” füüsilisi isikuid (üksikisikud, perekonnad või sellistest isikutest koosnevad rühmad), kelle sõltuv sotsiaalne ja rahaline olukord on riikide pädevate ametiasutuste poolt vastu võetud abikõlblikkuskriteeriumide põhjal kindlaks määratud või tuvastatud või on selle üle otsustatud määratud organisatsioonide kasutatavate kriteeriumide põhjal, mida pädevad ametiasutused heaks kiidavad.

2. Lõikes 1 sätestatud abiprogrammis osaleda soovivad liikmesriigid esitavad komisjonile toiduabi jaotamise kavad, mis hõlmavad:

   a) üksikasjalikke andmeid nende põhinäitajate ja -eesmärkide kohta;

   b) andmeid määratud organisatsioonide kohta;

   c) taotlusi kolmeaastase perioodi vältel jaotatavate toiduainete koguste kohta ning muud asjakohast teavet.

   Liikmesriigid valivad toiduained objektiivsete kriteeriumide (sh toiteväärtused ja sobivus jaotamiseks) alusel. Selleks võivad liikmesriigid eelistada liidu päritolu toiduaineid.

3. Liikmesriikide poolt vastavalt lõike 2 esimesele lõigule esitatud taotlustele ja muule komisjoni poolt asjakohasena käsitatavale teabele tuginedes võtab komisjon vastu kolmeaastased abikavad.

Igas kolmeaastases abikavas sätestatakse liidu eraldised iga aasta kohta liikmesriikide lõikes ja liikmesriikide iga-aastase rahalise panuse miinimum. Programmi teise ja kolmanda aasta eraldised on soovituslikud.
Abiprogrammis osalevad liikmesriigid kinnitavad igal aastal lõike 2 esimese lõigu punktis c osutatud taotlused. Kõnealuste kinnitamiste järgselt teeb komisjon igal järgneval aastal otsuse lõpliku toetussumma kohta eelarves olemasolevate assigneeringute piires.

Kui kolmeaastase abikavaga hõlmatud tooteid ei ole selle riigi sekkumisvarudes, kus neid vaja on, nähakse kolmeaastases abikavas ette nende ülekandmine sellistest liikmesriikidest, kus need tooted on sekkumisvarudes olemas.

Kolmeaastase kava võib läbi vaadata, kui ilmnevad selle täideviimist mõjutavad arengusuundumused.

4. Liikmesriikide poolt vastavalt lõikele 1 määratud organisatsioonid ei tohi olla äriühingud.

Toiduaineid antakse kõnealustele organisatsioonidele üle tasuta

Enim puudustkannatavatele isikutele toiduainete jaotamine toimub:

a) tasuta või

b) hinnaga, mis ei ole mingil juhul kõrgem määratud organisatsiooni poolt toimingu tegemisel tekkinud kuludest, mis on muud kui need kulud, mida võib hüvitada lõike 7 teise lõigu punktide a ja b alusel.

5. Abikavas osalevad liikmesriigid:

a) esitavad komisjonile iga-aastase aruande abiprogrammi rakendamise kohta;

b) teavitavad komisjoni õigeaegselt toiduabi jaotamise programmi mõjutavatest arengusuundumustest.

6. Liit kaasrahastab abiprogrammi abikõlblikke kulusid. Kõnealune kaasrahastamine

a) ei ületa 500 miljonit eurot eelarveaasta kohta kokku ja

b) ei ületa 75 % abikõlblikest kuludest või 90 % abikõlblikest kuludest ajavahemikul 2007–2013 komisjoni otsuse 2006/596/EÜ* I lisas loetletud, Ühtekuuluvusfondist rahastamiseks abikõlblike liikmesriikide puhul.

7. Abiprogrammi kohaselt abikõlblikud kulud on:

a) sekkumisvarudest eraldatud toodete kulud;

b) turult ostetud toiduainete kulud ning

c) vajaduse korral toodete liikmesriikidevahelise sekkumisvarudest vedamise kulud.

Kolmeaastase abikava rakendamiseks igas liikmesriigis kasutada olevate rahaliste vahendite piires võivad riikide pädevad asutused pidada abikõlblikeks järgmisi kulusid:

a) toiduainete määratud organisatsioonide hoidlateni vedamise kulud;

b) järgmised määratud organisatsioonide kulud otseselt abikava rakendamisega seotud ulatuses:

i) halduskulud;

ii) määratud organisatsioonide hoidlate ja lõppjaotuspunktide vahelise veo kulud ning

iii) ladustamiskulud.

8. Liikmesriigid teevad haldus- ja füüsilisi kontrolle, et tagada abikava rakendamine vastavalt kohaldatavatele eeskirjadele, ning näevad ette karistused rikkumiste korral.

9. Nii abikavade kaudu jaotatavate toiduainete pakendil kui ka jaotuspunktides peab olema selge märge „Euroopa Liidu abi”, millele on lisatud Euroopa liidu embleem.

10. Liidu abiprogramm ei piira ühtegi liidu õigusakte järgivat riiklikku tegevuskava, mille kohaselt jaotatakse toiduaineid enim puudustkannatavatele isikutele.

* ELT L 243, 6.9.2006, lk 47.”

b) Lisatakse artiklid 27a ja 27b:

„Artikkel 27a

Toiduabi jaotamise programmi mitteolemuslikud osad

1. Selleks et tagada artiklis 27 sätestatud abiprogrammile eraldatud eelarve tõhus kasutamine, peab komisjon delegeeritud õigusaktidega määratlema vahendite ülderaldise (sh sekkumistoodete jaotamine ja rahalised vahendid toiduainete ostmiseks liikmesriikide turgudelt) arvestamise meetodi. Komisjon peab määratlema ka sekkumisvarudest eraldatud toodete arvestusliku väärtuse, samuti meetodi, mida tuleb kasutada kolmeaastase abikava läbivaatamisest tuleneval liikmesriikidevahelisel vahendite ümberjaotamisel.

2. Selleks et tagada artiklis 27 sätestatud abiprogrammile eraldatud eelarve tõhus ja tulemuslik kasutamine ning kindlustada ettevõtjate õigused ja kohustused, võtab komisjon delegeeritud õigusaktidega vastu sätted, milles nõutakse pakkumismenetluse kasutamist kõigi toiduabi jaotamise programmide täitmisega seotud toimingute puhul, sätted pakkumismenetluses osalejate esitada tulevate tagatiste kohta ning sätted sanktsioonide, vähendamiste ja väljajätmiste kohta, mida liikmesriigid peavad kohaldama, eriti kui ei järgita toodete sekkumisvarudest väljavõtmise tähtaegasid või kui kolmeaastase abikava täideviimisel esineb tõsiseid puudujääke või rikkumisi.

Artikkel 27b

Toiduabi jaotamise programmi ühtne rakendamine

1. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted artiklis 27 osutatud kolmeaastase abikava ja riiklike toiduabiprogrammide ühtseks rakendamiseks. Need aktid hõlmavad:

   a) üksikasjalikke eeskirju ja menetlusi kolmeaastaste abikavade vastuvõtmiseks ja läbivaatamiseks, sh kohaldatavaid tähtaegasid;

   b) kolmeaastaste abikavade vastuvõtmist ja läbivaatamist, samuti artikli 27 lõike 3 kolmandas lõigus viidatud lõplikke eraldisi;

   c) sätteid kolmeaastaste abikavade täiendavate elementide kohta, toiduainete tarnimiseeskirju, samuti sekkumistoodete väljavõtmise ja liikmesriikidevahelise ülekandmise suhtes kohaldatavaid menetlusi ja tähtaegasid;

   d) sätteid rakendamise aastaaruannete ja riiklike toiduabiprogrammide formaadi kohta;

   e) artikli 27 lõike 7 teises lõigus sätestatud kulude hüvitamise suhtes kohaldatavaid üksikasjalikke eeskirju, sh rahalisi ülempiire ja tähtaegasid;

   f) pakkumiskutsete suhtes kehtivaid ühtseid tingimusi, sh toiduainete ja nende tarnimise suhtes kohaldatavaid tingimusi:

   g) sätteid haldus- ja füüsiliste kontrollide kohta, mida liikmesriigid peavad tegema;

   h) ühtseid sätteid maksete korra ja maksetähtaegade ning nende eiramise korral kohaldatavate vähendamiste kohta, raamatupidamissätteid ning liikmesriikidevahelise sekkumisvarudest ülekandmise menetlusi, sh kirjeldusi, milliseid ülesandeid asjaomased riiklikud sekkumisametid peavad täitma;

   i) ühtseid tingimusi artikli 27 lõike 9 rakendamiseks.”

(3) Artikli 43 punktid g ja h jäetakse välja.

(4) Artiklisse 184 lisatakse punkt 9:

„9) Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembriks 2014 aruande, milles käsitletakse artikliga 27 ettenähtud, liidus enim puudustkannatavatele isikutele toiduabi jaotamise programmi kohaldamist, ning lisab sellele kõik asjakohased ettepanekud.”

(5) VII osa I peatükki lisatakse artiklid 196a ja 196b:

„Artikkel 196a

Delegeeritud õigusaktid

1. Komisjonile antakse määramata ajaks volitused võtta vastu käesolevas määruses osutatud delegeeritud õigusakte.

   Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teavitab ta sellest üheaegselt Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.

   Institutsioon, kes on algatanud sisemenetluse, et otsustada, kas volituste delegeerimine tuleks tagasi võtta, püüab sellest teavitada teist institutsiooni ja komisjoni mõistliku aja jooksul enne lõpliku otsuse tegemist, viidates delegeeritud volitustele, mille ta võib tagasi võtta, ja võimalikele tagasivõtmise põhjustele.

   Tühistamise otsus lõpetab kõnealuses otsuses täpsustatud volitused. See jõustub vahetult või otsuses märgitud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust. Otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes esitada vastuväiteid kahe kuu jooksul alates õigusakti teatavakstegemisest. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda ajavahemikku ühe kuu võrra.

   Kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kõnealuse ajavahemiku jooksul delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitanud, avaldatakse see *Euroopa Liidu Teatajas* ja see jõustub õigusaktis sätestatud kuupäeval.

   Delegeeritud õigusakt avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja see jõustub enne kõnealuse ajavahemiku möödumist juhul, kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad teatanud komisjonile oma kavatsusest jätta vastuväited esitamata.

   Kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid, õigusakt ei jõustu. Vastuväiteid esitanud institutsioon põhjendab delegeeritud õigusakti suhtes esitatud vastuväiteid.

Artikkel 196b

Rakendusaktid

[Täidetakse pärast seda, kui on vastu võetud määrus, milles sätestatakse ELTL artikli 291 lõikes 1 kavandatud kontrollimehhanismide eeskirjad ja üldpõhimõtted; määrus on praegu arutlusel Euroopa Parlamendis ja nõukogus.]

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse kolmeaastase kava suhtes, mis algab 1. jaanuaril 2012 või pärast kõnealust kuupäeva.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

[…]

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

FINANTSSELGITUS	Fichefin/478963rev1 (EM/tm) 6.5.2010.1 KUUPÄEV: 15/07/2010
1. EELARVERUBRIIK: 05 02 04 01	ASSIGNEERINGUD: 500 miljonit EUR 2010. aasta eelarves 500 miljonit EUR 2010. aasta eelarve eelnõus
2. PEALKIRI: Muudetud ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr …/… kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta ja määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus), seoses liidus enim puudustkannatavatele isikutele toiduainete jaotamisega	
3. ÕIGUSLIK ALUS: Vt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 43.	
4. EESMÄRGID: Kavandatud eeskirjad on määratud liidus enim puudustkannatavatele isikutele toiduainete jaotamise kava uute sätete rakendamiseks.	

5. FINANTSMÕJU	12-KUULINE PERIOOD (miljonites eurodes)	JOOKSEV EELARVEAASTA (miljonites eurodes)	JÄRGMINE EELARVEAASTA (miljonites eurodes)
5.0 KULUD - ELi EELARVEST MAKSTAVAD (TOETUSED/SEKKUMISED) - RIIGIASUTUSED - MUUD	500	-	-
5.1 TULUD - ELi OMAVAHENDID (LÕIVUD/TOLLIMAKSUD) - RIIKLIKUD	-	-	-

	2010	2011	2012	2013
5.0.1 KAVANDATUD KULUD			500	500
5.1.1 KAVANDATUD TULUD	-	-	-	-

5.2 ARVUTUSMEETOD: -	
6.0 KAS PROJEKTI SAAB RAHASTADA JOOKSVA EELARVE ASJAKOHASES PEATÜKIS KIRJENDATUD ASSIGNEERINGUTEST?	~~JAH~~ EI
6.1 KAS PROJEKTI SAAB RAHASTADA ASSIGNEERINGUTE ÜMBERPAIGUTAMISEGA JOOKSVA EELARVE PEATÜKKIDE VAHEL?	~~JAH~~ EI
6.2 KAS ON VAJA LISAEELARVET?	~~JAH~~ EI
6.3 KAS TULEVASTESSE EELARVETESSE ON VAJA KIRJENDADA ASSIGNEERINGUID?	JAH ~~EI~~
MÄRKUSED: Euroopa Liit kaasrahastab uut abiprogrammi. Ettepanekus on aastane rahaline ülempiir suurusega 500 miljonit EUR.	